

- стадії комерціалізації результатів інноваційної діяльності (лінійна або нелінійна послідовність дій, що задає вектор формування та реалізації механізму) [2].

При розробці механізму комерціалізації результатів інноваційної діяльності університету слід виділити такі функціональні групи:

- механізми організації інноваційної діяльності;
- механізми розроблення та впровадження інновацій;
- механізми фінансування інноваційної діяльності;
- мотиваційні та стимулюючі інноваційні механізми;
- механізми технологічного трансферу;
- механізми інтелектуальної власності;
- механізми планування інноваційних заходів та контролю;
- механізми взаємодії учасників інноваційного процесу [3].

Основними складовими сприятливого інноваційного клімату та комерціалізації результатів дослідницької діяльності університету є наступні:

- інноваційна інфраструктура: фінансова, виробничо-технологічна, кадрова та експертно-консалтингова;
- форми державної підтримки малого інноваційного бізнесу;
- венчурне фінансування інноваційної діяльності;
- стимулювання інноваційної діяльності, комерціалізації результатів наукових досліджень і розробок;
- підготовка персоналу у сфері інноваційного менеджменту;
- міжнародне співробітництво з метою просування науково-технічних результатів на ринок і підтримки інноваційно-орієнтованих проєктів.

Застосування інтегрованого підходу до визначення механізму комерціалізації результатів інноваційної діяльності закладів вищої освіти відображає основні організаційні аспекти освоєння технологій та інновацій:

- орієнтацію на підприємницькі ініціативи, що дає змогу збільшити наукомісткість продукції та послуг та збалансувати державне та приватне фінансування інноваційного процесу;
- формування взаємозв'язків між суб'єктами в інноваційних екосистемах у процесі здійснення новаторської діяльності;
- прагнення до ресурснезалежності соціально-економічних систем у частині використання власних технологій, що залучаються до господарської діяльності (об'єктів інтелектуальної власності).

Отже, комерціалізація як організаційно-економічний процес супроводжує процес трансферу інноваційних розробок та забезпечує основну умову цілісності відтворювального ланцюжка знань, зокрема, за рахунок механізму впровадження в практичне користування генерованих інноваційних розробок.

Список літератури

1. Coate L.E. Implementing Total Quality Management in a University Setting. Total Quality Management in Higher Education. New York: Jossey-Bass Inc. P. 27-78.
2. Etzkowitz H., Leydesdor L. The Triple Helix University-Industry-Government Relations: a Laboratory for Knowledge-Based Economic Development // EASST Review. 1995. Vol. 14. № 1.-P. 14-19.
3. Guerrero M., Urbano D., David A. Kirby A literature review on entrepreneurial universities: An institutional approach. URL: <https://www.researchgate.net/publication/228657319>

УДК 330

І. Гнатенко, А. Алексеєнко, С. Рабчук

q17208@ukr.net

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ

ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА ЯК НЕОБХІДНА УМОВА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Глобалізація та інноваційні процеси сьогодні мають ключовий вплив на всі економіки світу. Країни, які успішно адаптуються до цих змін, досягають кращих результатів соціально-економічного розвитку.

Важливим елементом успішного соціально-економічного розвитку є підтримка підприємництва та інновацій. Держава грає важливу роль у створенні сприятливого середовища для бізнесу та наукових досліджень, а також регулюванні та стимулюванні інновацій. Формування державних пріоритетів розвитку підприємництва в інноваційній економіці є великим кроком на шляху зміцнення суверенітету та конкурентоспроможності усіх суб'єктів господарювання.

Однак успішна реалізація цих пріоритетів вимагає комплексного підходу та врахування різних чинників, включаючи політичну стабільність, правову систему, освіту, наукові дослідження, доступ до фінансування,

технологічну інфраструктуру тощо. Важливо також забезпечити підтримку малого та середнього бізнесу, який може бути джерелом інновацій та соціально-економічного розвитку.

Крім того, розвиток інновацій вимагає співпраці між урядом, галузями промисловості та науковими установами, а також залучення іноземного інвестиційного капіталу та технологій.

Західні країни, які успішно пройшли шлях інноваційного розвитку, можуть слугувати прикладом для України в цьому напрямку. Важливо забезпечити відповідне фінансування, високий рівень освіти та створення сприятливого законодавчого середовища для інноваційного підприємництва, щоб забезпечити стабільний економічний розвиток та підвищення якості життя населення.

Україна знаходиться перед вибором траєкторій щодо свого економічного майбутнього. Ці траєкторії для багатьох країн, особливо тих, що переживають перехідні періоди та стикаються зі складнощами глобалізації або конкуренції на світовому ринку повинні засновуватися на інноваціях.

Зазначене підкреслює важливість інновацій у підприємстві. Інновації можуть служити ключовим фактором успіху країни в глобалізованому світі. Вони стимулюють економічний розвиток, створюють нові ринки і можуть покращити якість життя населення.

Ефективне державне регулювання повинне грати важливу роль у стимулюванні інновацій. Це може включати в себе фінансування досліджень, сприяння співпраці між галузями та університетами, створення сприятливого середовища для підприємництва та інвестицій у високотехнологічні галузі.

Додатковою важливою складовою соціально-економічного розвитку є інноваційна освіта. Високоякісна освіта та інновації в галузі науки, техніки, інженерії та математики може забезпечити країну висококваліфікованими фахівцями необхідними для розвитку інноваційних технологій і продуктів.

Також важливо розвивати підприємницьку культуру, сприяти підприємству серед молоді та створювати умови для залучення іноземних інвестицій.

Загалом, ефективне поєднання інновацій, державного регулювання, освіти та підприємницької культури може виявитися вирішальним у досягненні сталого економічного розвитку для України.

Висвітливо шляхи активного переходу підприємництва на інноваційний розвиток з метою покращення соціально-економічного розвитку країни та роль держави в цьому процесі.

1. Комплексна модель формування державних конкурентних переваг. Вироблення чіткої стратегії та моделі підтримки інноваційного підприємництва є критичним завданням. Ця модель повинна відображати поточні тенденції та потреби суспільства і бізнесу, спрямовуючи ресурси на розвиток секторів з великим потенціалом для інновацій. Активний перехід підприємства на інноваційний шлях вимагає вироблення власної комплексної моделі формування державних переваг розвитку підприємства. Ця модель повинна базуватися на раціональній взаємодії в інноваційній сфері, враховуючи поточні тенденції.

2. Переосмислення стратегій розвитку інституційного середовища. Держава повинна встановити сприятливе середовище для інноваційного підприємства, забезпечуючи правовий захист прав власності, спрощення процедури реєстрації бізнесу та створення механізмів фінансової підтримки для інноваційних підприємств.

3. Акумуляція людського капіталу. Людський капітал є ключовим ресурсом для інноваційного розвитку. Держава повинна сприяти навчанню та розвитку навичок серед населення, створюючи програми навчання та підтримки інноваційних галузей. Важливо розвивати системи інноваційної освіти та навчання для створення висококваліфікованої робочої сили.

4. Трансформація ринку праці. Завдяки автоматизації та роботизації виробництва ринок праці змінюється. Держава повинна розвивати нові сектори промисловості та стимулювати перекваліфікації робочої сили для адаптації до нових умов. Неможливо трансформувати модель національного ринку праці без урахування вимог інноваційного підприємства.

5. Сприяння інноваціям. Держава повинна активно підтримувати дослідження та розвиток, створюючи інноваційні екосистеми, сприяючи зв'язкам між університетами, дослідницькими центрами та підприємствами.

Ці аспекти демонструють важливість впровадження комплексного підходу та активної ролі держави у сприянні розвитку інноваційного підприємства для досягнення успіху в сучасному господарстві. Заходи, спрямовані на вирішення цих аспектів, можуть стати ключовими для стимулювання інноваційного підприємства та забезпечення соціально-економічного розвитку у майбутньому.

Література

1. Гнатенко І. Сучасні управлінські та інформаційно-безпекові підходи формування інноваційного кластерного угруповання в умовах COVID-19 на засадах сталості, децентралізації та євроінтеграції / І. Гнатенко // Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. – 2021. – № 1-2. – С. 68-77.

2. Гнатенко І. Управлінські, маркетингові та фінансові підходи оцінювання соціо-еколого-економічного ефекту взаємодії підприємств в умовах зміни споживчих переваг / І. Гнатенко // Економічний дискурс. – 2021. – № 1-2. – С. 111-121.

3. Довбуш В. І. Значення ІТ-компаній для економіки України та їх специфіка для цілей бухгалтерського обліку / В. І. Довбуш, П. В. Пузирьова // Формування ринкових відносин в Україні : зб. наук. пр. – 2020. – № 5 (228). – С. 26-31.

4. Пузирьова П. В. Основні положення розробки і реалізації фінансової стратегії суб'єктів бізнесу в умовах сталого розвитку / П. В. Пузирьова // *Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects : the 9th International scientific and practical conference, Berlin, Germany, February 20-22, 2022.* – MDPC Publishing, Germany, February, 2022. – P. 385-391.

5. Халіляєва О. В. Сутність та значення економічного потенціалу, його місце в економіці країни: сучасний аспект в умовах сталого розвитку / О. В. Халіляєва, П. В. Пузирьова // *Формування ринкових відносин в Україні.* – 2021. – № 12 (247). – С. 33-40.

6. Гнатенко І. А. Моделювання сценаріїв стійкого розвитку підприємств в умовах глобалізації та діджиталізації: управлінський аспект / І.А. Гнатенко // *Інвестиції: практика та досвід.* – 2021. – № 16. – С. 20-25.

УДК: 378(470):355.01

Ю. Бірюкова, Н. Крахмальова

KNUTD@edu.ua

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ

НАПРЯМИ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ НА ЗАСАДАХ ЗАРУБІЖНИХ ПРАКТИК

Після військового повномасштабного вторгнення росії на суверенну територію України, багато українців, у тому числі і студентів, педагогів та науковців, отримали статус внутрішньо переміщених осіб або біженців, у зв'язку із міграцією як у межах України так і за кордон. Учасники освітнього процесу опинилися в різних умовах, багато освітян та студентів втратили доступ до свого місця роботи та навчання. Система вищої освіти України вперше постала перед безпрецедентними викликами досі небаченої війни. Заклади вищої освіти України зазнали серйозних втрат і руйнувань внаслідок війни, багато університетських споруд зруйновано. Крім того, стикнулися з проблемою відтоку як викладацького складу так і здобувачів освіти через вимушену їх міграцію та мобілізацію до збройних сил України. У цьому контексті варто зазначити, що до Збройних Сил України активно долучилися 32 студенти і 12 викладачів та співробітників Київського національного університету технологій та дизайну (КНУТД), а також 28 осіб у теробороні. За таких умов система вищої освіти адаптувала освітній процес до реалій сьогодення. Нагальним постало вирішення питань оперативного реагування на виклики повномасштабної війни задля збереження життя всіх учасників освітнього процесу і, водночас, реалізації їх права на освіту, а саме, створення безпечного середовища та запровадження дистанційної форми навчання, ефективність якого залежить від наявних електронних ресурсів. Вищим навчальним закладам вдалося розробити ефективні рішення для стабілізації навчального процесу в складних умовах, виробити практичні рішення проблем, які можуть виникнути в процесі соціальної адаптації здобувачів вищої освіти до навчання під час війни [1]. Важливу роль відіграла в цьому мотивація усіх учасників навчального процесу продовжувати навчати і навчатися. Варто зазначити, що у КНУТД впроваджена інформаційна система «Модульне середовище освітнього процесу» (МСОП) КНУТД, яка являє собою програмний продукт, створений на платформі Moodle та призначений для забезпечення взаємодії між викладачем та студентом. Головною метою функціонування МСОП є підвищення якості освітнього процесу здобувачів вищої освіти за різними формами навчання (денної, заочної, дистанційної) шляхом забезпечення доступу учасників освітнього процесу до якісних електронних освітніх ресурсів з навчальних дисциплін Університету. У МСОП розміщено навчально-методичні матеріали дисциплін для самостійної роботи студента, до яких відносяться конспекти лекцій, методичні вказівки для виконання контрольних (курсів) робіт, додаткова інформація та підсумкові (контрольні) тести. До переваг МСОП слід віднести: можливість використання необхідних дидактичних матеріалів; цілодобовий доступ до модульного середовища; можливість отримання доступу до системи з будь-якого приєднаного до мережі Інтернет комп'ютера; наявність графіків тестування та можливість виконання тестів; можливість передачі на перевірку виконаних завдань; забезпечення спілкування з викладачем, іншими студентами через форум, електронну пошту; адаптація сайту до вимог користувачів. Завдяки інформаційним ресурсам, засобам автономного живлення, КНУТД вдалося налагодити освітній процес ще до війни, за умов карантину з метою запобігання поширенню COVID-19.

В реаліях сьогодення у закладах вищої освіти зростає роль національного виховання як пріоритетної освітньої складової, завдання якої полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти національних ціннісних орієнтирів на особистісному рівні, що передбачає цілеспрямоване створення умов для розвитку національної свідомості через становлення самодостатнього громадянина-патріота України, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, формування активної громадянської позиції, утвердження національної ідентичності громадян на основі духовно-моральних цінностей Українського народу, національної самобутності [3].